

Landskap: Skåne och Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: skilda härad, se de Adress: Gårdby
Socken: särskilda uppt:arna! Berättat av: A.P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd, Smål.

Uppteckningen rör

Skilda folkminnen.

(Innehållsförteckning
närlutes.)

25 s.

ACC. N.R. 5734

Landskap: Skåne och Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: skilda härad Adress: Gårdby
 Socken: s:nar i norra Sk. o. södra Småland Berättat av: A. P. Holm
 Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd, Smål.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Innehåll.

	sid.		sid.
Om meddelaren	2	Handelsman råkade skita	
Oturligt möte	3	i bytta med mat	16
Lappskott	4	Velocipeden och den döda	
Potteboda Gösse	7	makan (anekdot)	17
Skogsduvan	9	Grötrim	18
Svalan	10	Karl XII och påven	19
Fåglar (göken o. hornugglan)	11	Karl XIV Johan och sol-	
Skäran och skåningarna		daten	20
(anekdot)	12	Karl XIV Johan och solda-	
Galen-Torkel (ringde för		ten som luktade laven-	
Barmhärtigheten)	13	del	21
Galen-Torkel (på slottet i		Karl XV	22
Köpenhamn)	14	Från nödåret	
Galen-Torkel (beväpnad med		1868 - 69	23
plejel)	15		

(25 sidor).

ACC. N:R. 5734

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
 Socken: Hallaryd Berättat av: A.P. Holm
 Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Om meddelaren.

Holm, som mycket går under namnet "Holm i Altaböke" och är välkänd under detta namn, har haft gård i Altaböke i Markarydsbygden (Småland) i nitton år. Han är född i Hallaryd socken. Självbiografiska är vad som meddelats av honom under rubr. Från nödåret 1868 - 69 i denna saml. Han har även bott i Visseltofta och har varit soldat under femton år på Kronobergs hed, och har även varit bosatt i Hinneryd, samt nu slutligen i Glimåkra i Skåne.

A.P. Holm har haft mycket affärsverksamhet - affärer är hans stora intresse - och han har gjort affärsresor långt uppe i övre Norrland.

Utmärkt berättare!

ACC. NR. 5734

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo hd Adress: Gårdby
Socken: Markaryd sn Berättat av A. P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år 1860 i Hallaryd

3

Uppteckningen rör

Oturligt möte.

En bekant till meddel., som bodde i Markaryd, och som ibland gick ut för att sälja något som han tillverkade, sade så här: "När jag skall gå på handel och är neråt Skåne, och ser en ekorre springa över vägen, då vänder jag om och går hem igen, för då blir det otur."

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5734

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo hd Adress: Gårdby
Socken: Hallaryd Berättat av A.P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år 1860 i Hallaryd, Smål.

4

Uppteckningen rör Lappskott.

Skulle skjutas med två sorters fruktbärande träd, och den som man skulle skjuta över skulle sitta på en jordfast sten. Eftersom en gammal gumma hade skjutit över Holm, när han var barn, kunde han ävenså skjuta lappskott, och gjorde det en gång då hans dotter Roseli var sjuk och ingen läkarebot hjälpte.

Han var på ett ställe, där det var en flicka som hette Rora, och denna Rora var också sjuk. Man hade kommit till insikt om att det var "vildlappskott" som Rora hade, och Holm märkte nu att det var alldeles detsamma, det som hans dotter hade.

Han for för den skull genast hem, och då dottern inte var emot om att den sjukdomen skulle behandlas så, sköt han, varefter hon tillfrisknade.

ACC. NR. 5734

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gärdby
Socken: Hallaryd " Berättat av A.P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd

5

Uppteckningen rör Lappskott.

När meddel. som barn var tillsammans med sin mor på någon resa som modern gjorde för att sälja sådant som hon brukade gå och sälja, så var de på väg till Simrishamn. Här fick pojken lappskottet blott en halv fjärdingsväg från en ort, där de skulle stanna något. Han kunde knappast gå med fram dit. Där måste modern "lägga in honom" och när detta hade hunnit ordnas, måste han transporteras på tåget därifrån till ett annat ställe, där han låg i sju veckor till en gumma, som hette Hanna, botade honom. Hon sköt över honom, så sedan dess har meddel. själv även kunnat skjuta över sådana som fått lappskottet, och säger att han praktiserat det. Men sju veckor, som han hade haft det, innan det blev skjutet, lika länge fick han hava det efter det att det var skjutet, innan han var bra igen.

Utslagsgi-
vande när jag
fört denna hän-
delse till Halla-
ryd har varit
att Hallaryd
var moderns
hemort.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5734

Landskap: Skåne Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: N. Åsbo Adress: Gårdby
 Socken: Fagerhult Berättat av: A.P. Holm
 Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd, Smål.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Lappskott.

Nabon här - händelsen omtalas hos meddel:s anhöriga i Fagerhult
 sn - , Alma Svenssons svärfar, hade varit åt skogen; kom hem och
 sade att han var sjuk. - "Jag kommer inte att leva tills i mor-
 gon dag," sade han: "Nu ser jag solen gå ner, men jag ser den in-
 te gå opp mer!" Då ansåg man att han hade fått lappskottet, och
 man hade en gammal kort bössa, som man kallade för ett Bro-dån,
 och man skulle alltså skjuta över gubben. En av hans söner skulle
 göra det, och man valde den dörr i byggningen, som öppnades ut
 mot norr, ty det skulle skjutas mot norr, när man sköt lapp-
 skottet. - Hade tagit litet hår av gubben, och man tog litet bi-
 tar, som man skurit av hans naglar på händer och fötter, och det
 lade man i bössan. Gubben hade till att gå fram förbi dörröpp-
 ningen, och sonen stod färdig och skulle låta skottet gå över hu-
 vudet på honom, just som han kom mitt för dörrhålet. Och gubben
 gick som det skulle göras, och hade bara något enda steg kvar
 att ta tills skottet skulle gå, men då föll han ner och ramlade i
 golvet och var död, innan man hunnit skjuta.

ACC. NR. 5734

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Hallaryd Berättat av A.P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år 1860 i Hallaryd, Smål.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Uppteckningen rör Potteboda Gösse.

1 - 2

Denne Potteboda Gösse, som var alldeles förfärligt stark, hade fått sin styrka av skogsnuvan på följande sätt.

Då han en gång var i skogen efter bränne, kom skogsnuvan till honom och bad honom kila hennes yxa, vilket han också gjorde. "Vad skall du ha för det," frågade skogsnuvan, när hon fick yxan. - "Ingenting," sade Potteboda Gösse.

"När jag har bakat," sade skogsnuvan, "skall jag komma hit med en pysekaka." - Det var kakor, som bakades i bakugnen under det att man eldade i bakugnen. - "Äter du opp hela den, så blir du så starker, som tio personer, och äter du opp halva, så blir du också mycket stark."

Hon kom med pysekakan, och Potteboda Gösse åt opp hela pysekan.

När han nu läste lasset - han var efter bränne, som vi hört - så var där inga träd, som var tunga nog. Vilka bitar han tog, så tyckte han att de vägde ingenting. Men när han hade läst färdigt,

Skriv endast på denna sida!

Potteb. Gös-
se skall ha
varit från
Virestad sn.

forts!

ACC. NR. 5734

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
 Socken: Hallaryd Berättat av A. P. Holm
 Uppteckningsår: 1934 Född år 1860 i Hallaryd, Smål.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Uppteckningen rör

Potteboda

Gösse.

2

så orkade inte oxarna att draga lasset. Han gick fram och slog till den ena oxen med handen, varvid denne stöp och dog.

Då tog Potteboda Gösse fatt vid sidan av den andra oxen, och när han gjorde det följde lasset utan svårighet med. Den oxen som han hade slagit ihjäl, kastade han opp i lasset och drog den med hem.

Potteboda Gösse hade varit i Växiö och köpt en tunna salt. Och skulle få den gratis, när man hörde att han tänkte bära den hem. Man lade likväl i en tiopundare i saltet. En från handelsaffären följde efter honom på avstånd för att se om han verkligen komme att bära säcken, men då Potteboda Gösse, efter att han gått långt, kom till ett ställe, där det växte mycket krösen, och där började gå och plocka och äta krösen med säcken på ryggen, så vände den som var med, för då förstod han att han kom nog till att bära saltet hem. Tiopundaren fick Potteboda Gösse på köpet till skänks, när han tömde opp saltet.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5734

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lasse Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gåraby
Socken: Hallaryd Berättat av A.P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd sn

Uppteckningen rör

Skogsduvan.

Skogsduvan kuttrar:

"Du hora, du tjuv. Du stal de sju. Du la de tu. Du hora, du tjuv - tjuv du!"

Enl. Oskar Nilsson, Fagerhult¹⁾ (f. i Fagerhult 1879), kuttrar hon (hålduvan - som N. säger): "Du stekte kokött, du åt etc." Hål i toppen på gavelväggen på ladorna finns det här i Fagerhult socken och i socknarna uppåt Småland i facon av ett malteserkors - allmänt - för ladusvalornas räkning. Kallas i Fagerhult: svalhålet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

1) Fager-
hult sn, N. As-
bo hd. Sk.

ACC. NR. 5734

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Hallaryd Berättat av A. P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd

Uppteckningen rör Svalan.

Svalan uttalar sig på följande sätt:

"När jag reste var ladan full av halm och hö - när jag kom tillbaka var det uppätet och utsketet vartendaste gryn."

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

1) Obs.
meddel: 2
många flytt-
ningar: jfr
sid. 2!

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5734

Landskap: Småland
Härad: Sunnerbo
Socken: Hallaryd
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: A.P. Holm
Född år: 1860 i Hallaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Uppteckningen rör

Fåglar (göken och hornugglan).

Göken - "en skadeglad stackare - kommer i Olsmässe krok (d.v.s. på våren), sedan de har begynt och ätit ut", grinar åt folk. Men den första höhässjan han ser, då tiger han. Det unnar han inte någon att få något.

Hornugglan - är en bra fågel. "Stampa på, stampa på," säger hon. "Det blir väl något av". Hon unnar folk något gott.

- Detta berättar meddel. efter sin morfars bror.

ACC. NR. 5734

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
 Socken: Markaryd Berättat av: A. P. Holm
 Uppteckningsår: 1938 Född år: -60 i Hallaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

Uppteckningen rör

Skäran och skåningarna.

Bönder längre norr ifrån var på resor till Hälsingborg. De skar av säd i sädesfälten med skäror. Slättborna, som ägde säden, trodde att något stort djur hade varit framme. "Nu har han ätit så stort stycke," sade de. De hittade en segla (d.v.s. skära), som de naturligtvis då antogo voro djuret. För att avliva detta djur slog de på det med stakar. Då bar det sig inte bättre än att seglan hoppade upp vid ett slag som den fick med en stake och råkade bli hängandes om halsen på en av slättborna. En annan nappade den, för att snabbt draga dädan den, och som skäran ju var krum, och som den ju inte kunde räta ut sig när han drog - han tog tag i skaftet på den - så skar den halsen av den, som den blivit hängande på, när den andre drog för att slita bort djuret från honom.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5734

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Sunnebo Adress: Gårdby
 Socken: Markaryd Berättat av: A.P. Holm
 Uppteckningsår: 1938 Född år: -60 i Hallaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Uppteckningen rör Galen-Torkel (ringde för Barmhärtigheten).

Galen-Torkel, gårdfarihandlande, kom neråt skånska slätten. Fick på kvällen inte husrum. Stannade med sin häst vid en klockstapel. Band där hästen i repet till den ena klockan. Lade höet, som hästen skulle äta litet långt bort, så att hästen måste sträcka på halsen för att nå höet. Och hästen satte genom detta klockan i rörelse.

När den började ringa kom folk tillskyndande för att se vad som stod på.

När de funno att det var en häst som stod bunden i repet till klockan, frågade de Galen-Torkel om det var hans häst och varför han hade bundit den så.

Han svarade: "Barmhärtigheten är rent död i den här socknen, så jag tyckte att jag kunde gärna låta min gamla mÄrr ringa för den."

Skriv endast på denna sida!

Jeller
Hallaryd

ACC. NR. 5734

Landskap: Småland Upptecknat av: Hage Nilsson
 Härad: Sunnerbo Adress: Gärdby
 Socken: Hallaryd Berättat av A. P. Holm
 Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Jeller
Hallaryd

Uppteckningen rör Galen-Torkel (på slottet i Köpenhamn).

Galen-Torkel, som var gårdfarihandlande, kom till Köpenhamn; där hade han gått upp på slottet, och kom till en vägg där det hängde många värjor. Han stod ogenerad och tittade på dessa. Därvid kom kungen.

"Vad är Ni för någon, som står här och ser på värjorna. Nu skall Ni möta fäktmästaren i morgon."

"Skall vi vara till häst," sade Galen-Torkel och slog upp ansiktet mot kungen. Och så beslöts att de skulle vara till häst.

Så nästa dag mötte Galen-Torkel upp på sin gamla krake. Fäktmästaren kom på en fin häst. Och fäktmästaren var beväpnad med en färträfflig värja. Galen-Torkel hade en horsaskalla. När fäktmästaren kom så där nära honom, började han att sätta igång och skramla med horsaskallan, vilket gjorde att fäktmästarens häst blev förskräckligt rädd och bar iväg från stället.

Galen-Torkel red efter honom: "Det var fasligt vad det var meed med den mannen," beklagade han sig, "jag får inte bara tala med honom."

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5734

Landskap: Småland
Härad: Sunnerbo
Socken: Markaryd
Uppteckningsår: 1938
Upptecknat av: Lage Nilsson
Adress: Gårdby
Berättat av: A. P. Holm
Född år: 160 i Hallaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Uppteckningen rör

Galen-Torkel (beväpnad med plejel).

Sedan Galen-Torkel på slottet i Köpenhamn hade skrämt fäktmästarens häst med horsaskallen, skulle han möta fäktmästaren en gång till.

Kungen frågade honom vad för slags vapen han ville välja.

"Plejel," sade Galen-Torkel.

När de då red emot varandra, så hade Galen-Torkel en plejel, varemot fäktmästaren ett riktigt vapen.

"Akta knappen (d.v.s. huvudet), bonde," ropade fäktmästaren, då de kom nära varandra.

"Akta du dina revben," svarade Galen-Torkel, och slog i det samma ut med plejeln, samt slog fäktmästaren över bröstet med den, så att han föll av hästen.

"Skall jag slå ihjäl honom?" ropade han och frågade folket som var åskådare av det där. De sade väl det, att han kunde låta honom leva.

Galen-Torkel säges av meddel. ha bott i Hallaryd.

Skriv endast på denna sida!

Galen
Hallaryd

ACC. NR. 5734

Landskap: Små. Upptecknat av: Hage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Hallaryd Berättat av A. P. Holm
Uppteckningsår: 1934 Född år 1860 i Hallaryd, Små.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Uppteckningen rör Handelsman råkade skita i bytta med mat.

En handelsman hade sitt logi på ett ställe, dit han kom tillbaka. Blev en natt, då han låg där, dålig. Måste gå upp. Kom i köket. Där stod det en bytta. Han nyttade byttan och gick in och lade sig igen, men såg på morgonen att det var slaktmat i byttan. Och han tyckte att det var så förargligt att han hade fördärvat byttan för dem, där han låg, så han kom sig sedan inte för att taga in där mer.

Han träffade emellertid längre fram en gång gubben och gumman på Värnamo marknad. Gubben frågade honom varför han inte kom in till dem nu mer, och handelsmannen sade: "Jag tyckte det var så förargligt, för jag blev dålig, när jag var hos er sist, och jag kom upp och så såg jag att jag hade skitit i en av edra byttor, som ni väl hade att ha mat i, så jag har inte kommit mig för att komma."

"Jo, sade jag inte det, att pölsan smakteskit," utbrast gumman till gubben.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5734

Landskap: Små Upptecknat av: Hage Nilsson
 Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
 Socken: Markaryd Berättat av A.P. Holm
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1860 i Hallaryd, Små.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Uppteckningen rör Velocipeden och den döda maken.

Här var en toffelmakare, som vi övertalade att han skulle gifta sig med den ena av ett par gamla systrar, för hon kan ändå inte bli så gammal, sade vi, och han gifte sig med henne.

Vid begravningen var det inte så många "så de fick tvunget bjuda med prästen dit". Men toffelmakaren hade haft motigt vid samma tid, som gumman nu dött, nämligen på så sätt att han hade förlorat en gammal cykel, han hade.

När prästen kommit till begravningen och hälsade på mannen, sade han naturligtvis, att han ville beklaga sorgen. - Toffelmakaren tänkte inte annat än på sin förlorade cykel, och svarade på följande sätt:

"Ah, skit, det var inte mycket att ha, för där framme var den oppsliten, och där bak höll den inte luft, men den kunde vara god nog att ha för småpojkar att rida och lära sig på."

Det var många, som stod runt omkring och hörde det, och förstod visserligen bättre än prästen vad det var fråga om, men hade svårt att hålla sig allvarliga.

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5734

Landskap: Småland Upptecknat av: Hage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Markaryd Berättat av A. P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år 1860 i Hallaryd, Småland.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Uppteckningen rör

Grötrim.

Denna gröten är kokt i en gryta och inte i en spann; Gud välsigne både kvinna och man.

Denna gröten, den är kokt i en eka; ät inte mer än här blir något att steka.

Denna gröten den är kokt i en gryta och inte i en bytta; tag inte mer än du kan lytta (d.v.s. lyfta).

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR. 5734

Landskap: Småland Upptecknat av: Hage Wilson
 Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
 Socken: Markaryd Berättat av A. P. Holm
 Uppteckningsår: 1938 Född år 1860 i Hallaryd, Småland.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

Uppteckningen rör Karl XII och påven.

När Karl XII var i Rom, gick han upp till påven, som satt i ett glasskåp med ena foten framsträckt, så att alla skulle komma och kyssa den. På skåpet var alla rikens kronor, och Sveriges krona var satt allra längst ner. Då frågade Karl XII varför Sveriges krona skulle vara längst ner, och då sade påven att det var för att Sverige hade inte betalt sina skatter på många hundra år. "Ja, så tag nu Sveriges krona och sätt den högst upp," sade Karl XII till påven, "och sätt en sig neder och skriv att Sveriges skatter är till evärdeliga tider betalda." Och påven måste lyda vad Karl XII sade.

ACC. NR. 5734

Landskap: Småland Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
 Socken: Markaryd Berättat av: A.P. Holm
 Uppteckningsår: 1938 Född år: 1860 Hallaryd sn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

Uppteckningen rör

Karl XIV Johan (och soldaten).

Kungen - det var Karl XIV Johan - skulle komma till Hassleholm, och det var en gammal gubbe, som hette Möller, som hade gått dit för att hälsa på honom. Den gamle gubben hade varit med i kriget i sin ungdom, och kände kungen därifrån.

Vid staden var det stor parad för kungen, och gubben blev bortmotad var han kom, snäst och ingen tog notis om honom, allra minst då han sade att han skulle hälsa på kungen.

Då kungen kom fick han emellertid se den gamle soldaten i folkmassan. Han hälsade på honom och sade: "Jaha, Möller, nu begynna vi å bli gamla båda två". - "Gud och kungen, dem kan en tala med, men inte med sådana här djävlar," utbrast gubben i anledning av vad som skett honom innan kungen kom.

ACC. NR. 5734

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Marlaryd Berättat av A.P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år 1860 i Hallaryd, Smål.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Uppteckningen rör

Karl XIV Johan och soldaten, som luktade
lavendel.

En soldat, som skulle gå till kungen - Karl XIV Johan - ville göra sig fin och tog på sig lavendelparfym, så att han skulle vara riktigt fin.

Men då kungen kände att han luktade lavendel, blev han förbannad över att han hade styrt ut sig så; han skällde ut honom och sade: "En knekt skall lukta brännvin, snus och skit."

ACC. NR. 5734

Landskap: Småland Upptecknat av: Hage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Markaryd Berättat av: A.P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

Uppteckningen rör Karl XV.

Okänd på resa till fots frågade Karl XV en bonde han mötte: "Nå, vad säger man om kungen." - Bonden: "Han gör varken gott eller ont." - När han hörde detta, gav kungen bonden en örfil, och tog omedelbart därpå upp en hundralapp och gav honom den också. - "Gå nu inte och säg att han gör varken gott eller ont."

Brottades en gång med en skräddare. "Nu skall jag slå dig, så du far så högt upp i luften, så du svälter ihjäl." Och skräddaren sade då han hörde detta från kungen: "Det var synd då att jag inte fick stoppa en brödkant i fickan först."

ACC. NR. 5734

Landskap: Småland Upptecknat av: Hage Nissen
Härad: Sunnerbo Adress: Särdby
Socken: Hallaryd Berättat av A.P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år 1860 i Hallaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Uppteckningen rör Från nödåret 1868 - 69.

Meddel:s mor mycket fattig. Hon hade några stycken barn. Äldre än meddel. var en syster. När modern var borta, hade system hand om småsyskonen. Modern lämnade ibland barnen, för hon måste gå ut och sälja en del saker, hon tillverkade, och hon var då borta rätt många dagar.

Hon sade till sina barn, att hon skulle gå bort, och vara borta en vecka. Hon gav dem ett bröd, som de fingo hushålla så gott de kunde med, sade hon. Och skulle det taga slut, då finge de gå till fattigförståndaren och säga till, så skulle de få litet mer av honom.

När barnen hade ätit upp brödet, gick den av dem, som har varit min meddelare, till fattigförståndaren, och han fick där ett bröd, som han bar med sig under armen hem.

Han var mycket hungrig, men han tordes inte äta något av brödet, som han bar. Han vågade inte för sin syster. Han tittade blott så väl efter på alla kanter av brödet om där var någon

3 sid.

forts!

ACC. N:R. 5734

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
 Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
 Socken: Hallaryd Berättat av: A.P. Holm
 Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

liten smula, som han kunde pela bort och äta upp utan att det skulle skåra brödet.

Under det han var på väg hem, kom han till ett ställe, där det växte mycket gott om syror. Han lade brödet invid ledet, och lade sig ner på knä bland syrorna och rev av nävtals av de friska gröna bladen, tuggade och åt som ett kreatur.

När han låg där och åt, kom det en, som kom och körde på vägen. Han stannade och frågade pojken, vad han gjorde.

"Äter syror!" svarade pojken.

"Äter du det, för att du är hungrig," frågade han. - "Ja," sade pojken.

"Men är det inte ditt bröd, som ligger där," frågade han då.

"Jo, men det får jag inte äta något av, förrän jag kommer hem."

Från nödåret
1868 - 69.

sid. 2

forts.!

ACC. N:R.

5734

Landskap: Smål. Upptecknat av: Lage Nilsson
Härad: Sunnerbo Adress: Gårdby
Socken: Hallaryd Berättat av: A. P. Holm
Uppteckningsår: 1938 Född år -60 i Hallaryd

Han sade nu till pojken att han skulle komma och åka med honom, för han kände pojken, och frågade efter hans mor, och de hade samma väg. Pojken fick brått att riva av så mycket syrblad, som han kunde ha i famnen, för att han skulle ha att äta på skjutsen, och så kom han på, och åkte med.

"Kasta det där," sade den han fick åka med om syrbladen, "du skall få bröd av mig." Han hade bröd, som han hade haft med sig till matsäck, och som var över, när han nu körde hem. Och han gav pojken ett stort trekantigt brödstycke, som var så stort, så det var lika stort och tungt som brödet han hade fått hos fattigordföranden. Han åt vad han orkade och hade resten med sig hem till sina syskon.

Meddelaren kom sedan han blivit vuxen i goda ekonomiska omständigheter.

Han glömde aldrig den där karlen, som han hade fått bröd av, så länge han levde. Utan han bjöd honom alltid på brännvin, så länge han levde, när han råkade honom hemma och ute på resor.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

Från nödåret
1868 - 69.

sid. 3